

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына**

2023 жылғы 24 мамырдағы
№ДС-183 хатқа

Құрметті депутаттар!

Мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімді ортаны ұйымдастыру мәселелері Сіздердің депутаттық сауалыңызды қарап, келесіні хабарлаймын.

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының 57 ұлттық стандарты және мемлекетаралық стандарттар қабылданды және қолданыста. Биылғы жылы ғана Ұлттық стандарттау жоспарына мүгедектігі бар адамдардың тыныс-тіршілігі мен өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған бес ұлттық стандартты әзірлеу енгізілді («Мүмкіндігі шектеулі адамдарға қызмет көрсету бойынша қаржы ұйымдарына қойылатын талаптар» стандарттары; «Ақпараттық технологиялар. Мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін интернет-ресурстың қолжетімділігі»; «Ақпараттық технологиялар. Пайдаланушы интерфейстің компоненттерінің қол жетімділігі. 21-бөлім. Дыбыстық сипаттамалар бойынша нұсқаулық»; «Ақпараттық технологиялар. Пайдаланушы интерфейстің компоненттерінің қол жетімділігі. 23-бөлім. Аудио ақпараттың визуалды көрінісі (несиелер мен субтитрлерді қоса алғанда)»; «Ымдау тілі. Есту және сөйлеу қабілеті бұзылған адамдарға арналған Аударма. «КазСтандарт» РМК өтінімі бойынша негізгі ережелер).

Мемлекеттік бақылау жүйесі құрылды (кәсіпкерлік және әлеуметтік кодекстерге сәйкес меншіктің барлық нысандарының объектілерін тексеруді жүзеге асыру), ол а.ж. 1 шілдесінен бастап әлеуметтік инспекторларды енгізумен күшейтіп, бұл мүгедектігі бар адамдардың өмір сүру сапасын жақсартудың 2025 жылға дейінгі Ұлттық Жоспарын іске асыруда оң нәтиже береді деп сенеміз.

Осы жүйе шеңберінде мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау саласындағы бақылау функциялары еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігіне, Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне – сәулет және қала құрылысы саласындағы бақылау функциялары бекітілді, бұл тұтастай алғанда мемлекеттік органдар арасындағы функцияларды бекіту жөніндегі ұсыныстарыңызға сәйкес келеді.

2021 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін мүгедектігі бар адамдар үшін ғимараттар мен құрылыстардың қолжетімділігін қамтамасыз ету тұрғысынан 1181 тексеру (2023 жылғы 1-тоқсан – 178 тексеру) жүргізілді. 900-ден астам ұйғарым берілді (2023 жылғы 1-тоқсан – 121 ұйғарым), 60 млн. теңгеден астам (2023 жылғы 1-тоқсан – 19,9 млн) сомаға 365 айыппұл салынды (2023 жылғы 1-тоқсан – 52 айыппұл).

Әлеуметтік маңызы бар объектілерді бейімдеу бойынша жұмыстар жоспарлы түрде жүргізілуде. 2022 жылы жергілікті атқарушы органдар 9030 әлеуметтік

маңызы бар объектілерді *(қызмет көрсету мекемелері, мемлекеттік органдар, Халыққа қызмет көрсету орталықтары, мектептер, ауруханалар, дүкендер, сауда орталықтары, шааштараздар)* бейімдеді.

Объектілерді бейімдеу бойынша әкімдіктердің жұмысы туралы толық ақпарат «Қолжетімділіктің интерактивті картасында» *(«inva.gov.kz» мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау» ақпараттық порталы)* орналастырылады.

Мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімділікті қамтамасыз ету жөніндегі қажетті іс-шаралар «Amanat» партиясының 2023-2027 жылдарға арналған «Халықпен бірге», сайлауалды бағдарламасы бойынша бекітілген, онда ел бойынша 22 мың объект бейімделу бойынша басым болып айқындалды *(2021 жылдан бастап 2025 жылға дейін жыл сайын 4400 объект бейімделеді)* айта кету керек.

Осылайша, Мемлекет басшысының бюрократиядан арылту жөніндегі тапсырмасын ескере отырып, қолданыстағы жоспарлар мен жол карталарын іске асыруды аяқтау қажет деп санаймыз және олар аяқталғаннан кейін жаңа Жол картасын әзірлеу мәселесіне қайта ораламыз.

Бұл ретте идеологиясы Мүгедек адамдар құқықтары туралы конвенциямен бекітілген «әмбебап дизайн» тұжырымдамасының объективі арқылы объектілерді бейімдеу жөніндегі мәселелерді қарастыру орынды болып көрінеді.

Дәл осы идеология қоршаған ортаны тек мүмкіндігі шектеулі жандардың ғана емес, балалар мен қарт азаматтардың да қолайлылығын қамтамасыз ете отырып жобалауға мүмкіндік береді.

Осыған байланысты «халыққа қызмет көрсететін ұйымдардың жұмысына қойылатын талаптарды» әзірлеу жөніндегі ұсыныстарыңызды Индустрия және инфрақұрылымдық даму, Сауда және интеграция министрліктеріне «әмбебап дизайн» призмасы арқылы қарау тапсырылды.

Қолжетімді орта мәселелері бойынша ресурстық оқу-әдістемелік орталық құруға келетін болсақ, қазіргі уақытта Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі жанынан мүгедектігі бар адамдар үшін әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету мәселелерін қарау жөніндегі республикалық жұмыс тобы *(құрамында мүгедектігі бар адамдар қоғамдық бірлестіктерінің төрағалары, мүгедектігі бар адамдар мәселелері жөніндегі әкімдердің кеңесшілері, мүдделі мемлекеттік органдар)* қызметін жүзеге асырады. Осы топ шеңберінде қолжетімді ортаны қалыптастыру мәселелері бойынша мәселелер мен жобаларды қарауды ұсынамыз.

Мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімді ортаны ұйымдастыру мәселелері жұмыс жалғасуда және уәкілетті орган мен Үкіметтің тұрақты бақылауында.

**Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі**

Ә. Смайылов

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

**Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан***на № ДС-183 от 24 мая 2023 года***Уважаемые депутаты!**

Рассмотрев Ваш депутатский запрос касательно создания комплексной доступности и безбарьерной среды для маломобильных групп, сообщаем следующее.

На сегодня приняты и действуют 57 национальных стандартов Республики Казахстан и межгосударственных стандартов. Только в этом году в Национальный план стандартизации включена разработка пяти национальных стандартов, направленных на улучшение жизнедеятельности и качества жизни лиц с инвалидностью (*стандарты «Требования к финансовым организациям по предоставлению услуг лицам с ограниченными возможностями»; «Информационные технологии. Доступность интернет-ресурса для людей с ограниченными возможностями»; «Информационные технологии. Доступность компонентов пользовательского интерфейса. Часть 21. Руководство по звуковым описаниям»; «Информационные технологии. Доступность компонентов пользовательского интерфейса. Часть 23. Визуальное представление аудиоинформации (включая титры и субтитры)»; «Язык жестовый. Перевод для лиц с нарушениями слуха и речи. Основные положения» по заявке РГП «КазСтандарт»*).

Выстроена система государственного контроля (*осуществление проверок объектов всех форм собственности в соответствии с Предпринимательским и Социальным кодексами*), которая усилена с введением с 1 июля т.г. социальных инспекторов, что полагаем даст положительный эффект в реализации Национального Плана по улучшению качества жизни лиц с инвалидностью до 2025 года.

В рамках данной системы контрольные функции в области социальной защиты лиц с инвалидностью закреплены за Министерством труда и социальной защиты населения, за Министерством индустрии и инфраструктурного развития – контрольные функции в сфере архитектуры и градостроительства, что в целом согласуется с вашими предложениями о необходимости закрепления функций между госорганами.

С 2021 года по настоящее время проведено 1181 проверок (*1 кв. 2023 г. – 178 проверок*) на предмет обеспечения доступности зданий и сооружений для лиц с инвалидностью. Выдано более 900 предписаний (*1 кв. 2023 г. – 121 предписание*), наложено 365 штрафов (*1 кв. 2023 г. – 52 штрафа*) на сумму более 60 млн.тг (*1 кв. 2023 г. – 19,9 млн.*).

Планомерно проводится работа по адаптации социально-значимых объектов. В 2022 году местными исполнительными органами адаптировано 9030 социально-значимых объектов (*учреждения оказания услуг, госорганы, цоны, школы, больницы, магазины, торговые центры, парикмахерские*).

Полная информация о работе акиматов по адаптации объектов размещается в «Интерактивной карте доступности» (*Информационный портал «Социальная защита лиц с инвалидностью» (inva.gov.kz)*).

Стоит отметить, что необходимые мероприятия по обеспечению доступности для лиц с инвалидностью закреплены в Дорожной Карте по исполнению Предвыборной программы партии «Аманат» на 2023-2027 годы «Халықпен бірге», где 22 тысячи объектов по стране определены как приоритетные по адаптации (*начиная с 2021 года по 2025 год ежегодно будет адаптировано по 4400 объектов*).

Таким образом, с учетом поручения Главы Государства по деbüroкратизации полагаем необходимым завершить реализацию действующих планов и дорожных карт и вернуться к вопросу разработки новой дорожной карты после их завершения.

При этом видится целесообразным рассматривать вопросы по адаптации объектов через призму концепции «универсального дизайна», идеология которого закреплена Конвенцией о правах инвалидов.

Именно эта идеология позволяет проектировать окружающую среду с обеспечением удобства использования всеми людьми, не только с ограниченными возможностями, но и детьми, престарелым гражданам.

В связи с чем, Ваши предложения по разработке «Требований к работе организаций, оказывающих услуги населению» поручено рассмотреть министерствам индустрии и инфраструктурного развития, торговли и интеграции через призму «универсального дизайна».

Что касается создания ресурсного учебно-методического центра по вопросам доступной среды, то в настоящее время при Министерстве труда и социальной защиты населения осуществляет деятельность республиканская рабочая группа по рассмотрению вопросов обеспечения доступности объектов социальной инфраструктуры для лиц с инвалидностью (*в составе председатели общественных объединений лиц с инвалидностью, советники акимов по вопросам лиц с инвалидностью, заинтересованные государственные органы*). Проекты по вопросам формирования доступной среды предлагаем рассматривать в рамках данной группы.

Работа по организации доступной среды для лиц с инвалидностью продолжается и находится на постоянном контроле уполномоченного органа и Правительства.

**Премьер-Министр
Республики Казахстан**

А. Смаилов